

blevet vænnet til at se hen udelukkende til Staten som den, der skulde klare alt, og alt for meget at glemme Hensynet til, at det dog til syvende og sidst er Samfundets frie Virksomhed, det frie Initiativ, som er det afgørende for ethvert økonomisk Samfunds Bestaaen og Trivsel. Dette er Gang paa Gang blevet fremhævet fra Regeringens Side. En sund Valuta beror mere end paa noget som helst andet paa et sundt økonomisk Samfund, og de Rystelser, der har fundet Sted i vor Valuta, skyldes da ogsaa i første Række det, at der har været saa meget usundt i vort Forretningsliv, at der har været alt for store offentlige Udgifter, alt for stor Gældsstiftelse og Spekulation og for lidt sund og grundfæstet Virksomhed. Jeg gentager, at det er paa den sunde Økonomi i Samfundet, at til syvende og sidst Valutaens Skæbne beror. Den beror paa, at de Udvækster, der endnu er tilbage — heldigvis er langt de fleste allerede bortskaaet —, resolut skæres bort, og at man strengt afholder sig fra Foretagender, som ikke hviler paa sundt Grundlag, og for hvilke der ikke findes tilstrækkelig Kapitalkraft. Det er den sunde Virksomheds Trivsel, det er Spekulationens og det overdrevne Forbrugs Indskrænkning, som det i Hovedsagen beror paa, om vi igen skal faa sunde Valutaforhold her i Danmark.

Men ikke blot Forretningslivets Sundhed maa i saa Henseende fremhæves; hver enkelt Borger og navnlig, kan man vel sige, hver enkelt Borgerinde i Staten har her sin store og selvstændige Opgave. Det er det overdrevne store Unødvendighedsforbrug, som har været en af Hovedaarsagerne til de Vanskeligheder, vi er kommet ind i. Derfor maa Kravet først og fremmest lyde til den enkelte om at indskrænke dette overflødige Forbrug, helst at skære det helt bort og at fastholde den gode gamle Grundsætning, som vore Fædre nemmede i de svære Aar i forrige Aarhundredes første Aartier, at det er paa gennemført Sparsommelighed, gennemført Selvfornægtelse for de enkelte, at Hovedvægten ligger. Det er derigennem, den sunde Økonomi skal genrejses. Det er først og fremmest derigennem, vor Krone skal genrejses. Den enkelte har ogsaa en Opgave, som ikke er uden Betydning i den Sammenhæng, her er Tale om. Den enkelte har den Opgave at bidrage sit til, at Forbruget mere og mere samler sig om danske Varer, overalt hvor det er muligt.

Saa er der en anden Ting, som er af meget væsentlig Betydning i denne Sag. Det

er den at lægge Baand paa den overhaandtagende Panik, som har bredt sig i Samfundet. Vi lever i en sand Valutapanikkens Tidsalder, og under denne Panik, hvor saa godt som hvert Menneske i Landet har sin særlige Valutaplan og, vel at mærke, sin ene saliggørende og rigtige Valutaplan — naar blot *den* bliver gennemført, bliver alt godt! —, og hvorunder man for at gøre Propaganda for disse forskellige Valutaplener og maaske med mange andre, muligvis ogsaa politiske Formaal for Øje, fremstiller vort økonomiske Samfund som rask rutschende nedad og den danske Krones Skæbne som nærmende sig den tyske Marks. Alt dette er i højeste Grad af det onde, og det er desværre, maa jeg sige, et særlig dansk Fænomen. Som bekendt staar den norske Valuta daarligere end den danske, men følger man med i den norske Presse, vil man ikke se noget tilvarende til den Valutapanik, som har grebet os her i Landet; man finder meget mere en solid Tro paa det norske Samfunds Levedygtighed, en Tro paa, at det nok skal lykkes at genrejse den sunde Økonomi i Landet, og at det ogsaa nok skal lykkes at genrejse den norske Krone. Det var godt, om vi kunde tilegne os lidt mere af, hvad jeg vil kalde denne sunde Optimisme, om vi kunde holde vor Panik, vore sorte Spaadomme og vore ufejlbarlige Valutaplener lidt mere i Tømme og tro paa det, som er en Kendsgerning: vort økonomiske Samfunds Sundhed og dets Evne til fuld Genrejsning, naar blot vi selv vil, og først og fremmest holde os for Øje, at dette Maal mere end ved Statsforanstaltninger skal naas gennem den enkeltes Sparsommelighed og Selvfornægtelse og ved gennemført Sundhed i vort økonomiske Liv.

Der vil fra Regeringens Side i Dag af min højtærede Kollega Justitsministeren blive fremsat et Forslag om Forlængelse af Nationalbankens Moratorium for Guldindløseligheden. Regeringen ser saaledes paa denne Sag, at den betragter Guldindløselighedens Gennemførelse — fuldstændigt eller gradvis, alt som Forholdene gør det muligt — som det absolutte Maal. Vi maa have et fast Maal for vor Valuta, og det tænker vi os, saaledes som Forholdene nu ligger, naaet gennem en Genindførelse af Guldindløseligheden. Der kan tænkes andre Maader, og der er blandt ledende europæiske Finansmænd Tiden en Drøftelse i Gang om muligt under de stærkt forandrede Forhold med Hensyn til Guldets hele Stilling i Verden — dette, at Guldets mere og mere er samlet op hos en enkelt Stat, Nordamerikas forenede Stater, i Mod-